

Prof. dr hab. Michał Kliś
Akademia Sztuk Pięknych
w Katowicach

Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa,
Telewizyjna i Teatralna
im. Leona Schillera w Łodzi

Recenzja pracy doktorskiej, stanowiącej dzieło artystyczne, wraz z jego opisem, oraz recenzja dorobku artystycznego i osiągnięć dydaktycznych mgr Katarzyny Woźniak, doktorantki Uczelni do postępowania o nadanie stopnia naukowego doktora, realizowanego na Wydziale Operatorskim i Realizacji Telewizyjnej pod opieką naukową prof. dr. hab. Janusza Tylmana, promotora w tym postępowaniu.

Wysoka Komisjo ds. Stopni!

Pani mgr Katarzyna Woźniak nr albumu 135, studia w latach 2016–2020.

Dyplom ukończenia studiów jednolitych magisterskich na Wydziale Operatorskim i Realizacji Telewizyjnej na kierunku Realizacja Obrazu Filmowego, Telewizyjnego i Fotografii, specjalność Fotografia, (obszar nauk) obszar sztuki, (profil) ogólnoakademicki, forma (studiów) stacjonarne, (wynik) celujący.

Tytuł magistra sztuki uzyskuje 26.01.2016 roku.

Wyższe studia licencjackie na Uniwersytecie Łódzkim na Wydziale Filologicznym na kierunku Filologia (filologia romańska: język francuski z językiem angielskim) ukończyła 4.07.2017 roku.

W przebiegu dotychczasowego zatrudnienia (nr 9) w kwestionariuszu osobowym pojawia się ważny zapis: Katarzyna Woźniak zostaje zatrudniona na stanowisku asystenta profesora, w Szkole Filmowej w Łodzi od 28.11.2017 do 30.06.2018 roku.

Zaś od 4.06.2018 do teraz pracuje jako archiwistka w FilMOTECE Narodowej – Instytucie Audiowizualnym w Warszawie (nr 10 powyższej ankiety). To dodatkowe uprawnienia, umiejętności, zainteresowania.

Czytamy:

- członkini Związku Polskich Artystów Fotografików
- członkini Łódzkiego Towarzystwa Fotograficznego
- uzyskane certyfikaty szkoleniowe Narodowego Archiwum Cyfrowego: Digitalizacja materiałów archiwalnych: szkolenie bazowe/ Digitalizacja materiałów archiwalnych: szkolenie modułowe – infrastruktura digitalizacji/ Digitalizacja materiałów archiwalnych: szkolenie modułowe – prawne aspekty digitalizacji
- umiejętności w zakresie: fotografia analogowa i cyfrowa; kolekcjonerstwo i wystawiennictwo; digitalizacja fotografii i dokumentów.

Całość ankiety, którą doktorantka sporządziła zgodnie z procedurami przewodowymi oraz osobiście sygnowała, daje w moim odczytaniu istoty tematu pracy doktorskiej asumpt do postawienia tezy, że zakres prac nad realizacją tego niezwykle trudnego zagadnienia, związanego z tożsamością, „Fotografie rodziny Paniak” jest osadzona na faktach i znajomości warsztatu badawczego oraz wrażliwości artystki.

Całość dokumentacji związanej z analizą fenomenu obrazu fotograficznego, od jego zaistnienia po czas dzisiejszy, jest oparta na realnych dowodach tak w postaci zapisów na bromosrebrowym papierze, jak i w jego wielorakich wariantach.

Tom pracy doktorskiej, noszący tytuł „Fotografie rodziny Paniak” (praca teoretyczna stanowiąca aneks dołączony do pracy praktycznej), jest dowodem troskliwej i mistrzowskiej opieki wybitnego znawcy fotografii, kontynuatora tej specjalizacji (po Marku Nowickim) w łódzkiej Filmówce prof. dr. hab. Janusza Tylmana. Prof. Tylman, zostając promotorem tego doktoratu, spełnił prośbę Pani mgr Katarzyny Woźniak, która zwróciła się do Rady Wydziału Operatorskiego i Realizacji Telewizyjnej Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im. Leona Schillera w Łodzi.

Prof. Janusz Tylman jako opiekun naukowy doktorantki wraz z dr. Hubertem Humką, który pełni obowiązki promotora pomocniczego, zostali wpisani w ten wyjątkowy doktorat.

Spis treści obejmuje następujące rozdziały:

- Poznanie tożsamości str. 4
- Uzupełnianie braków str.4 do 12
- Sposoby obrazowania str. 12 do 18
- Jeden wizerunek str. 18 do 27
- Wyjątkowa zwyczajność str. 27 do 35
- Ilustracje str. 42 do 77
- Bibliografia str. 78
- Streszczenie str. 79
- Abstract str. 82.

Str. trzecia zawiera ważną deklarację doktorantki: „Aby pamiętać o rodzinie, nigdy nie zapomnieć o sobie”

Str. 4 „Poznanie tożsamości”: „Coraz bardziej uświadamiam sobie, że tematyka moich wszystkich projektów fotograficznych, które realizowałam od 2010 do 2015 roku podczas studiowania Fotografii w Szkole Filmowej w Łodzi krążyła wokół mojej własnej osoby. W centrum mojej uwagi zawsze byłam ja sama, nawet jeśli poprzez swoje działania fotograficzne nie wskazywałam na to w bezpośredni sposób”.

„Zestawienie różnych perspektyw czasu – przeszłego, teraźniejszego, przyszłego – razem z kwestiami realności i kreacyjności, było czymś, co intrygowało mnie najbardziej w fotografii jako takiej”.

Autorka dokonuje zasadniczych zmian w swojej biografii. „Aby stworzyć w pełni świadomie relację z samą sobą, robię pierwszy krok, dystansując się wobec swojego imienia i nazwiska wynikającego z decyzji rodzinnej – korzystam z tego, które jest moim pierwszym samodzielnym wyborem w prezentowaniu swojej tożsamości innym”. Doktorantka podejmuje decyzję o zmianie rodowego nazwiska. Stawia na nową tożsamość metrykalnie i zgodnie z procedurami urzędowymi. Od czasu tej decyzji z 2010 roku funkcjonowała pod nowym imieniem

i nazwiskiem, „Marcela Paniak”, i tak stworzyła nową osobowość, którą wpisuje w swój nowy biogram.

Dokonuje próby sprawdzania „tego, co prawdziwe, a co fałszywe w prezentowaniu swojego wizerunku”. Ta odważna próba pozwala autorce przewyciężyć „wątpliwości na temat autentyczności” tych rozważań egzystencjonalnych. „Jeśli mam w pełni poznać siebie, to tylko z takim obrazem swojej osoby, z jakim się utożsamiam”.

Dalszy ciąg rozważań nad fotografią rodzinną doprowadza autorkę do konkluzji dotyczącej „dwoistości fotografii rodzinnej – również ja wykorzystuję tę dziedzinę, by zobaczyć siebie taką, jaka jestem niezauważona, zarówno przez siebie samą, jak i przez innych. Fotografia rodzinna, wraz z całą swoją wolnością decydowania o swoim wizerunku, jest dla mnie najważniejszą metodą pracy twórczej. Jej wolność bycia jest tym, co jest dla mnie najistotniejsze”. Doktorantka rozważa cały szereg uwarunkowań, których zmienność pozwala ustalać prawdziwość portretowanej osoby, „a jednocześnie bezproblemowym jest zmienianie” właściwie każdego szczegółu wyglądu decydującego w jakimś stopniu o tożsamości każdego z nas. Jesteśmy więc świadomi, jak bardzo niewiarygodne bywają wizerunki innych prezentowane za pomocą fotografii, a jednak wszyscy zwyczajnie w nie wierzymy”.

Doktorantka dokonuje wyboru własnej drogi w poszukiwaniu właściwości fotografii rodzinnej, „którą sprawdzam z punktu widzenia nauki i sztuki, a także z punktu widzenia zwyczajnie użytkowego”. Dokonuje eksperymentu z realizacją sesji zdjęciowej w różnych „punktach usługowych”, a ta decyzja w jej przypadku, jak sama deklaruje, uwalnia ją od standardów „typowych dla osoby zajmującej się profesjonalnie fotografią”. Zyskuje pewność, że zwyczajność użytkowej fotografii staje się możliwa, kiedy jej portrety, w sposób naturalny, pozostają w kategorii fotografii rodzinnej. Rusza w podróż, „aby poznać siebie samą oraz dziedzinę fotografii rodzinnej – przemieszczając się od przeszłości przez teraźniejszość do przyszłości, przez samo centrum swoich doświadczeń osobistych oraz peryferie różnych aspektów fotografii rodzinnej”.

Na tym etapie odkrywania prawdy o samej sobie, Katarzyna Woźniak w PORTFOLIO (WYBRANE) (aktualizacja od 1.09.2018 do 1.11.2022) w kolejnych rozdziałach zamieszcza szczegółowe zapisy swoich dokonań artystycznych i naukowych. Trzeba się wczytać w ten rejestr, który doktorantka zamieszcza na 66 stronach, dołączony na papierze oraz w cyfrowym zapisie.

Portfolio ma w pierwszej kolejności wykaz: Nagrody, Stypendia, Dorobek naukowy, Dorobek artystyczny, Działalność popularyzująca naukę, Działalność popularyzująca sztukę i Inne.

Na 8 str. (ZAŁĄCZNIKI) doktorantka prezentuje oświadczenie datowane na 31.10.2022 roku: „Oświadczam, iż posługuję się pseudonimem »Marcela Paniak«, i zwracam się z uprzejmą prośbą o uwzględnienie tego pseudonimu podczas zapoznawania się z moim portfolio”.

Stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 2014–2015.

Dorobek naukowy

3.1 esej „ Co robić ze wspomnieniami? Eksperymentalne użycie fotografii rodzinnych”, Gazeta Fotograficzna, Katowice, 2021

3.2 esej „Kim jest rodzina Paniak na fotografiach”, Postmedium, Poznań 2021

3.3 artykuł „ Z pokolenia na pokolenie. Czyli jak opowiadamy obrazami o naszej rodzinie”, Myślnik, Poznań 2020

3.4 artykuł „Każdy widzi inaczej”, Myślnik, Poznań, 2020. W Portfolio autorka pomija prezentację tego zapisu, by mocniej akcentować kolejny artykuł.

3.5 „Przemysł pamięci. O naszej tożsamości w czasach kultury obrazu”, Myślnik, Poznań 2020
Wizualizacja tego artykułu dopełnia jego treść: „Czy na zdjęciach oglądamy siebie ciągle tych

samych czy wciąż zmieniających się? Czy to nadal w ogóle jesteśmy my?”. Wpływ na te rozważania odnajduję w studiach na Uniwersytecie Łódzkim na Wydziale Filologicznym – filologii francuskiej (praca licencjacka „Les photographies de famille en France d’hier à aujourd’hui” / „Fotografie rodzinne we Francji wczoraj i dziś” / wykonana pod kierunkiem prof. zw. dr. hab. Mieczysława Gajosa). Fundamentem tych rozważań stała się praca magisterska teoretyczna „Fotografia i pamięć w badaniach nad tożsamością na przykładzie zdjęć osobistych z albumów rodzinnych” zrealizowana pod kierunkiem dr. Anny Zarychty. Równolegle realizuje pracę magisterską praktyczną „Historie rodzinne” pod opieką prof. dr. hab. Wojciecha Prażmowskiego.

Lata 2010–2015 to czas studiów Katarzyny Woźniak w Szkole Filmowej w Łodzi – specjalność Fotografia.

Całościowy prawie Marceli Paniak z plakatu (str. 9 załącznik 1.1) ukazuje ufny wzrok osoby, która sobie i nam, oglądającym, chce powiedzieć poprzez obraz fotograficzny: czym jest prawda? Może to jest część odpowiedzi na stwierdzenie Marceli, „że istotą fotografii rodzinnej jest rzeczywiście przetwarzanie rzeczywistości w służbie zapamiętywania swoich emocji. To właśnie emocjonalność jest istotnym elementem definicji fotografii rodzinnej oraz mojej własnej tożsamości. Dlatego ten zupełnie zwyczajny rodzaj fotografii jest jednocześnie najbardziej dla mnie wyjątkowy” (31.10.2022). W pełnym odsłanianiu wizerunku, portretu, autoportretu, zostajemy skazani na autoryzowanie tej skomplikowanej relacji osoby Marceli, która poddaje przekształceniom swój negatywny i pozytywny zapis w analogowej technologii, idący aż po emalie na kamiennej płytce.

Wybrane osiągnięcia artystyczne

Ważne dla doktorantki wystawy indywidualne

Marcela Paniak „1001 światów”, Stara Galeria ZPAF przy placu Zamkowym w Warszawie, 28 maja – 22 czerwca 2018 oraz w Galerii FF w Łódzkim Domu Kultury w 2017 roku. Autorski komentarz do tej wystawy odsłania urodę fotografii „starych, zakurzonych, wyblakłych i pogiętych oraz tych nowych, definiowanych tylko jako proporcja pikseli i megabajtów”. 2016 rok to „Historie rodzinne”, Szkoła Filmowa w Łodzi.

Lata 2018–2011 to 8 wystaw indywidualnych.

Uczestnictwo w wystawach zbiorowych:

Rejestr wystaw zbiorowych obejmuje 51 tytułów, warto je zarejestrować, korzystając ze szczegółowej dokumentacji: str. 3 z 9, 4 z 9, 5 z 9.

2019 – „70 lat Łódzkiego Towarzystwa Fotograficznego” (Łódzkie Towarzystwo Fotograficzne), Muzeum Miasta Łodzi, Łódź, Polska

2019 – „WQ49+7R” (W drodze), Szklarnia Szkoły Filmowej w Łodzi, Łódź, Polska

2019 – „Twarze, znaki, maski” (Szkoła Filmowa w Łodzi), Świdnicki Ośrodek Kultury, Świdnica, Polska

2019 – „Nie/oczywiste spojrzenie” (Szkoła Filmowa w Łodzi), Ośrodek Działań Artystycznych, Piotrków Trybunalski, Polska

2018 – „Photographic Salon” (Szkoła Filmowa w Łodzi), Hochschule für Bildende Künste Dresden, Galerie Brühlsche Terrasse, Drezno, Niemcy

2018 – „Salony fotografii: Woluminy i inne ptactwo” (Szkoła Filmowa w Łodzi, Fotofestiwal), Ośrodek Propagandy Sztuki, Łódź, Polska

2018 – „Salony fotografii: Salon” (Szkoła Filmowa w Łodzi, Fotofestiwal), Ośrodek Propagandy Sztuki, Łódź, Polska

2018 – „Klisze przechowuje się” (Łódzkie Towarzystwo Fotograficzne, Związek Polskich Artystów Fotografików), Galeria Fotografii ŁTF, Łódź, Polska

- 2017 – „Longitude” (The Kickplate Project), 76m2, Pontypool, Wielka Brytania
 2017 – „Breaking taboo” (Szkoła Filmowa w Łodzi), Design Akademie Berlin, Berlin, Niemcy
 2017 – „Young Polish Photography – Breaking the Taboo” (Szkoła Filmowa w Łodzi), DGI Byen, Kopenhaga, Dania
 2017 – „70 lat ZPAF” (Związek Polskich Artystów Fotografików), Biuro Wystaw Artystycznych, Sieradz, Polska
 2016 – „Vintage Grand Prix” (Vintage Photo Festival), Dom Towarowy Jedynak, Bydgoszcz, Polska
 2016 – „Konfrontacje twórcze” (Łódzkie Towarzystwo Fotograficzne), Galeria ŁTF, Łódź, Polska
 2016 – „Plenery Fotograficzne w Michałowicach – 5 lat” (Plenery Fotograficzne w Michałowicach), The Pictures Art Bar Cafe, Warszawa, Polska
 2016 – „Plenery Fotograficzne w Michałowicach – 5 lat” (Plenery Fotograficzne w Michałowicach), Art Inkubator, Łódź, Polska
 2016 – „7” (Plenery Fotograficzne w Michałowicach, Targi Film Video Foto), Expo, Łódź, Polska
 2016 – „Collodion Print – Sławne portrety w srebrzystej odsonie” (Plenery Fotograficzne w Michałowicach, Targi Film Video Foto), Expo, Łódź, Polska
 2016 – „Post Scriptum” (Związek Polskich Artystów Fotografików), Galeria Patio 2, Łódź

Uczestnictwo w publikacjach internetowych:

- 2021 – „Fotexpol”, Magazyn Fotograficzny Ton, Łódź, Polska
 2021 – „Marcela Paniak”, Palarnia Sztuki, Łódź, Polska
 2020 – „Dokumentalny Instagram”, Fundacja Picture Doc, Łódź, Polska
 2018 – „Kampus”, Szkoła Filmowa w Łodzi, Łódź, Polska
 2018 – „Inspiracje”, Szeroki Kadr, Warszawa, Polska
 2017 – „Из (вновь) найденного: вторая жизнь артефактов прошлого”, Photo Web Expo, Moskwa, Rosja
 2016 – „Museum of family memories”, New Vision, Goa, Indie
 2016 – „Family stories”, L'Oeil de la Photographie, Paryż, Francja
 2016 – „Family stories”, Lens Culture, Kalifornia, USA

Uczestnictwo w publikacjach drukowanych:

- 2021 – „Fotexpol”, Kwas, Wrocław, Polska
 2017 – „Historie rodzinne / Family stories”, Przełamując taboo, Łódź, Polska
 2016 – „Family stories”, The Eyes, Paryż, Francja
 2016 – „Historie rodzinne”, Ton 2, Łódź, Polska

Teksty:

- 2021 – „Co robić ze wspomnieniami? Eksperymentalne użycia fotografii rodzinnych”, Gazeta Fotograficzna, Katowice, Polska
 2021 – „Kim jest rodzina Paniak na fotografiach”, Postmedium, Poznań, Polska
 2020 – „Z pokolenia na pokolenie. Czyli jak opowiadamy obrazami o naszej rodzinie”, Myślnik, Poznań, Polska
 2020 – „Każdy widzi inaczej”, Myślnik, Poznań, Polska
 2020 – „Przemysł pamięci. O naszej tożsamości w czasach kultury obrazu”, Myślnik, Poznań, Polska

Rozmowy autorskie:

- 2021 – rozmowa „Marcela Paniak on her works as an archivist and project exploring her own identity through family photography” dla The Family Museum opublikowana na stronie internetowej organizatora, Londyn, Wielka Brytania

2021 – rozmowa „Fotografie z historią” jako gość programu „Spotkanie z ciekawym człowiekiem” Polskiego Radia Czwórki, Warszawa, Polska

2020 – rozmowa „Archiwa rodzinne. Kiedy rodzice byli dziećmi” jako gość programu „Czat Czwórki” Polskiego Radia Czwórki, Warszawa, Polska

2016 – rozmowa „2. edycja międzynarodowego festiwalu Vintage Photo” jako gość programu PIK Polskiego Radia, Bydgoszcz, Polska

2016 – spotkanie autorskie podczas wydarzenia „Strefa sztuki” organizowanego przez Targi Film Video Foto, Expo, Łódź, Polska

Prezentacje publiczne:

2019 – „Kolaż warszawski – poużywaj sobie” (Centrum Cyfrowe), Centrum Cyfrowe, Warszawa, Polska

2017 – „Bajki, str. 13-55 – prezentacja diapozytywów z diaskopu” (Targi Film Video Foto), Expo, Łódź, Polska

2016 – „XI Śląski Maraton Fotograficzny” (Szkola Fotograficzna Fotoedukacja), Park Tradycji, Siemianowice Śląskie, Polska

Kuratorstwo:

2020/2021 – projekt „Archiwa rodzinne” (Fundacja Picture Doc), Pracownia Duży Pokój, Warszawa, Polska

Organizacja projektów:

2021 – „TON 2.0 – warsztaty z tworzenia publikacji fotograficznej” (Szkola Filmowa w Łodzi), 19 Rzek, Łódź, Polska

2020 – „TON – opracowanie cyfrowe fotograficznego magazynu Ton w formie multimedialnej” (Szkola Filmowa w Łodzi), Łódź, Polska

Prowadzenie warsztatów autorskich:

2021 – warsztaty „Album rodzinny” (Stowarzyszenie Anthill), Centrum Pracy Twórczej w Ciechankach, Ciechanki, Polska

2021 – warsztaty „Archiwa rodzinne” (Fundacja Picture Doc), Pracownia Duży Pokój, Warszawa, Polska

2019 – warsztaty „Album rodzinny” (V Vintage Photo Festival), Galeria Farbiarnia, Bydgoszcz, Polska

2019 – warsztaty „Revers” (Szkola Filmowa w Łodzi), Szkola Filmowa w Łodzi, Galeria Leica 6x7, Fundacja Archeologia Fotografii, Warszawa, Polska

2018 – warsztaty „Do it – warsztaty na podstawie instrukcji Christiana Boltanskiego” (Do it), Wi-Ma, Łódź, Polska

2017 – warsztaty „O archiwum” (Szkola Filmowa w Łodzi), Szkola Filmowa w Łodzi, Łódź, Polska

Współtworzenie filmów:

2018 – współpraca graficzna przy filmie „Dreamland”, Zakopane, Polska

2017 – współpraca graficzna przy filmie „Climbing stories – łódzkie historie wspinaczkowe”, Łódź, Polska

Jurorowanie w konkursach:

2017/2018 – jury w Konkursie Miesiąca w Łódzkim Towarzystwie Fotograficznym, Łódź, Polska

Opieka promotorska dyplomów:

2022 – opieka promotorska dyplomu „Skała” Marzeny Skalskiej w Studium Fotografii ZPAF, Warszawa, Polska

Zdobyte nagrody:

2019 – 3. nagroda w konkursie „Ma thèse en 180 secondes” Ambasady Francji w Polsce, Warszawa, Polska

2016 – 2. nagroda w konkursie „Vintage Grand Prix” podczas festiwalu „Vintage Photo Festival”, Bydgoszcz, Polska

Czy można po zapoznaniu się z całością dzieła artystycznego i obszerną dokumentacją pracy doktorskiej mgr Katarzyny Woźniak, postawić pytanie, czym jest fotografia rodzinna?

Moje spotkania z fotografią rodzinną sięgają dość odległego czasu. Spotkanie z twórczością Katarzyny Woźniak vel Marceli Paniak wyzwoliło moje wspomnienia związane z tą niezwykle tajemniczą zapisywaniem na jedwabistej strukturze papieru, którego krawędzie wycięte jak serweta na orzechowym blacie stołu zatrzymały obraz mojej najbliższej rodziny.

Atelier Fotograficzne znanej w moich rodzinnych Łodygowicach pani Stefani Gurdy to było niezwykle miejsce. Zostałem obdarowany przez los fotografią jej autorstwa, to zdjęcie z pierwszej komunii, wykonane w tym atelier. Wnętrze, rekwizyty takie jak sztuczne kwiaty, stolik nakryty koronkową serwetą, ściany tej pracowni pokryte werystycznie odmalowanym lasem. Byłem zagubionym w tym labiryncie tajemnych obiektów ze skrzynkowym aparatem na trójnożnym statywie, za którym stała bardzo starsza pani w swoim brązowo czarnym prawie że habicie. Zarzucona czarna płachta tkaniny na jej pochyloną głowę dopełniała tajemnicy, do której zostałem zaproszony, w prezencie, przez moją matkę chrzestną.

Mam wrażenie, że doktorantka doznawała podobnych spotkań, podróżując w miniony czas, spotykając swoich bliskich, rozpytując o czas, który przeminął, ale pozostawił swój ślad, stygmatyzując go w postaci papierowej lub zdigitalizowanej fotografii.

Marcela Paniak potwierdza, że poszukiwanie swojej tożsamości to nie zmyślenie, to urealnienie bytu ze wszystkimi jego konsekwencjami.

Rozległość poszukiwań, opisywanie faktów z historii fotografii, cywilizacji obrazu oparte jest na intensywnym imperatywie bycia obecną na salonach sztuki. Ona tam jest i to dokumentuje. Wybieram z tej ogromnej ilości zrealizowanych wystaw, wykładów, konferencji te, które budują jej świat oparty na niepodważalnym przekonaniu, że nasze poczucie przemijającego Czasu jest skażone wątpliwościami, co jest prawdą, a co pozostaje poza tym pojęciem.

Doktorantka przywołuje szereg ważnych faktów z historii fotografii. Rok 1888 to czas pojawienia się aparatów Kodaka. Dla mnie osobiście to rok urodzin mojego Dziadka, który 26 lat później jawi się na fotografii nieomal rodzinnej, bo wziętych do niewoli przez białogwardzistów na rosyjskim froncie. Ta starannie oprawiona, pożółkła dziś, papierowa fotografia wpisała mnie osobiście w tożsamość rodziny.

Mam ten szczególny przywilej, że doświadczam spotkań z dziełem wykreowanym przez medium fotografii. Tym zjawiskowym obiektem jest utrzymana w czarno-białej tonacji kompozycja dwu nagich ciał w sztafażu renesansowych kotar, a właściwie ram, otwierających architektoniczną przestrzeń. Miętkość modelunku, łagodne światło, zmiękczający cień dają wrażenie, że obcujemy z dziełem malarskim autorstwa Marceli Paniak (dorobek artystyczny – załącznik 4.7.1 str. 29 z 66). Kolejna kompozycja na 31 stronie i 32 zapisana jest na rzecz Marcela Paniak - nominacja do Prix Decouverte.

W wolumenie pracy doktorskiej (praca teoretyczna) w rozdziale pt. „Wyjątkowa zwyczajność” str.35 i dalej na str. 40 czytamy: „Fotografia rodzinna skupiona głównie wokół uczuć ma więc prezentować coś, co nie jest dla wszystkich oczywiste. Dla mnie jest szczególnym rodzajem fotografii, bo łączy w sobie coś obecnego i nieobecnego”.

Kolekcja, a właściwie ilustracje dołączone do tekstu pracy doktorskiej od 1 do 35 stanowią integralną część związaną z pokazaniem siebie poprzez medium fotograficzne, „mnie samą jako bobasa, fotografia typu carte de visite”.

Założenie takiej koncepcji opowiadania o sobie samej uzyskuje mocne wsparcie w kalendarzu wydarzeń, których przewidywalność była zamierzona.

Ilustracja opatrzona numerem 3, to „mój portret na szkle”. Ambrotyp, moje odczytanie to portret niezwyklej urody. Dokonany zapis na szkle przywołuje w moim wspomnieniu czas, kiedy jako licealista zostałem obdarowany przez swojego wuja szklanymi negatywami, z lat 20., oraz kompletem klisz Agfy, w stanie nienaruszonym. Po szczęśliwym procesie laboratoryjnej obróbki ukazała się bardzo podobna, w charakterystycznym stroju młoda dama. Komentarz, co było dalej, pozostawiam na część po obronie doktoratu Pani mgr Katarzyny Woźniak vel Marceli Paniak.

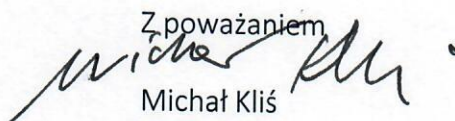
Na dzisiaj już kultowej wystawie „Polaków portret własny” (album Wydawnictwa „Arkady”, Warszawa 1983, str. 286) prezentowane jest dzieło Jana Świtki „Tłum, klasyfikacja, obraz siódmy”, 1975 z wymownym komentarzem Wisławy Szymborskiej w wierszu „Fotografia tłumy”, rok 1972:

Na fotografii tłumy
Moja głowa siódma z kraja,
A może czwarta na lewo
Albo dwudziesta od dołu;
(...)
gdzie, jeżeli coś wspomina,
to chyba przeszłość głęboką.

Ten przenikliwy głos noblistki będzie moim wsparciem w podsumowaniu pracy doktorskiej Pani mgr Katarzyny Woźniak. Mam pewność, że trud budowania jej wizji świata w obszarach fotografii rodzinnej został zakotwiczony na mocnych podstawach pracy badawczej, twórczości artystycznej, zapisanej przez doktorantkę niezwykle skrupulatnie jak przystało na fachowca w dyscyplinie, która wymaga wiedzy, wyobraźni i odwagi w podejmowaniu trudnych osobowych decyzji. Dorobek artystyczny, pasja dzielenia się swoim doświadczeniem w wielorakim środowisku, sytuuje doktorantkę w gronie absolwentów studiów doktoranckich, o których będzie się pamiętało.

Proszę wysoką Komisję ds. Stopni naukowych o przyznanie mgr Katarzynie Woźniak stopnia doktora sztuki w dziedzinie Sztuki w dyscyplinie Sztuki filmowe i teatralne.

Z poważaniem

Michał Kliś